

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE ÎNAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Fugărirea necurmată a armatei anglo-franceze din Balcani

Sofia, 13 Decembrie. — Raportul oficial bulgar cu data de 11 Decembrie anunță:

Am continuat azi fugărirea trupelor anglo-franceze pe ambele părți ale râului Vardar, în direcția spre Gevghele-Doiran. Trupele noastre cari au înaintat pe malul drept al râului Vardar, au atacat pe francezii pe întregul front. Am luat cu asalt pozițiile lor în satele Milethova, Sinogolice și la sud-est de Kovanec.

Divizia franceză Nr. 122 compusa din regim. 45, 84, 148, 284, care a operat în acest sector, a suferit mari pierderi în morți, răniți și prizonieri. Într-o singură tranșee la Milethova am găsit 100 cadavre.

Cavaleria noastră care acoperea flancul ar-

matei noastre, a atacat batalionul francez în satul Megorei și Pa risipit, făcând prizonier pe comandantul batalionului, iar comandantul unei companii a fost omorât. Detașamentul nostru de pe malul stâng al Vardarului, printr-o ofensivă energică a ațungat trupele anglo-franceze din pozițiile lor. Englezii s'au retras spre sud-est, la Katenglandes, iar francezii spre sud-vest la Bogdanci. O divizie bulgară, a spart frontul anglo-francezi și a luat Bogdanci, despărțind trupele franceze de cele engleze. Au mai fost luate pozițiile anglo-franceze din satul Furka. În deosebi englezii au suferit cele mai mari pierderi. Prada nu-i evaluată încă.

Orașul Gevghele e în focuri.

Salonic, ca bază a luptelor viitoare

Zürich, 13 Decembrie. — Știrile ziarelor italiene și franceze confirmă că consiliul de război al Ententei, a hotărât, să păstreze Salonic ca bază pentru viitoarele operațiuni militare ale trupelor

Ententei și să fortifice Salonicul pe o rază întinsă. În portul Salonic au debarcat alături și cri noi trupe engleze și franceze.

Ambasadorii României și Greciei la ministrul de externe al Italiei

Roma, 13 Decembrie. — Ministrul de externe italian Sonnino, a primit în audiență pe ambasadorul grec, Koromilas și a conferat cu dînsul

timp mai îndelungat. Alături, ministrul de externe italian a avut o lungă conferință și cu ambasadorul român principele Ghica.

D. Marghiloman prezintă un memoriu Regelui României

București, 13 Decembrie. — Noul ziar al partidului liberal „Naționalul“ anunță că regele Ferdinand a primit în audiență pe șeful partidului conservator Marghiloman, care l-a prezentat cu această ocazie un memoriu. În cercuri poli-

tice se afirmă că în memoriul acesta se arată necesitatea ca România să înceapă o acțiune de război alături de puterile centrale, pentru ocuparea Basarabiei.

Un consiliu de miniștri român

— Chestiunea transitului prin Bulgaria. — Transitul munițiilor prin Rusia. — Contractul celor 50.000 vagoane.—

București, 13 Decembrie. — Un consiliu de miniștri s'a ținut azi sub președinția d-lui I. Brătianu, piin ministru.

Consiliul s'a ocupat în primul rînd de chestiunea transportului mărfurilor românești aflate la Salonic și pentru al căror tranzit prin Bulgaria — guvernul bulgar face dificultăți.

Consiliul a hotărât ca să se trezeze cu ministrul bulgar la București asupra acestei chestiuni. În cazul când guvernul bulgar nu va reveni la sentimente mai bune, — mai ales că nu e vorba de munițiuni — atunci se va interzice ori-ce tranzit al mărfurilor bulgare prin România, chiar și a acelora cari se și găsesc la noi în țară.

În urmă consiliului s'a ocupat cu chestiunea transportului munițiilor cari se găsesc la Salonic și altele prin Rusia. S'au cercetat mijloacele de transport și calea cea mai scurtă.

Consiliul s'a mai ocupat cu chestiunea închirierii șlepurilor și cu desemnarea numărului de vase care vor fi trimise în Rusia pentru transportul cărbunilor.

În ce privește chestiunea contractului pentru

vînzarea celor 50 de mii de vagoane cereale, au mai rămas în discuțiune următoarele 4 puncte:

1) Chestiunea comisiei de judecare, pentru diferendele ce s'ar ivi, în afară de calitatea mărfii diferendele în această privință, rămânând în jurisdicțiunea Camerei arbitrale din București, conform contractului.

Contractantul german, precepe că în lupte de orice natură, în afara de cele privitoare de calitate, să se judece de o comisiune de arbitri, numiți unul de contractantul german, altul de comisiunea românească și ca suprarbitru un membru desemnat de Tribunalul dela Haga.

Asupra acestui punct comisiunea românească nu admite de cât competența instanțelor judecătorești românești.

2) Chestiunea taxei de export conform legii trebuie plătită în aur. Contractantul german cere ca să plătească taxa de export în mărci germane sau cu Cupoane. Comisiunea românească de vânzare, n'a putut admite această cerere nefiind de competența ei să discute o lege în ființă.

3) A treia chestiune este cea a cursului mărcilor pe care îl va primi Banca Națională. Con-

tractantul german a cerut ca cursul fix să fie de 1.23. Banca ceruse ca el să fie numai de 1.18. În urma tratativelor, Banca a admis ca să primească mărcile pe cursul de 1.20.

DIN ROMÂNIA

Dezastrul economic provocat din lipsa de export

»Steagul« a luat un interviu d-lui Paul Theodoru, fostul secretar general la ministerul de finanțe, asupra dezastrului economic provocat din lipsa de export.

Iată declarațiile d-lui Theodoru:

— Da, este adevărat că dezastrul este mare, nu numai pentru noi, agricultorii, dar și mai ales pentru Stat și pentru întreaga populație a țării. Greșelile mari nu se pot repara decât în parte. Dacă în adevăr s'a pierdut un moment, apoi acela a fost cel din iarna trecută, când puteam consolida și Banca Națională și puteam îndestula și toate nevoile noastre economice.

Guvernul nu avea de cât să imite Italia care a continuat traficul său cu Germania și Austria până în ziua intrării în război. Se știe acum că Italia, cu patru luni înainte de intrarea în război, făcuse convenția dela Londra pentru intrarea în acțiune alături de tripla înțelegere. Până să intre în război însă, ea a exportat mai ales în Germania tot ce avea de prisos: bumbac, sulf, conserve alimentare, cafea, orez, prisosul de vite etc. etc. În schimb a importat în primul rînd fier, de care avea mare nevoie, farmacie, produse chimice, postavuri și alte articole industriale.

Se vede însă că Italia, legându-se prin convenția dela Londra, nu și-a înstreinat libertatea economică. Ceea ce a făcut Italia, trebuia să facem și noi, mai ales că am rămas în neutralitate. Noi am fi profitat mult mai bine de schimbul nostru de mărfuri și am credea că pentru benzină, am fi obținut chiar și munițiuni.

S'ar putea repara în parte greșelile din trecut, dar în condițiuni mult mai puțin avantajoase

Contractul de vînzare care este pe cale să-l facă ministrul agriculturii, d. Al. Constantinescu, cu prețuri mult inferioare celor oferite în trecut dovedește că se caută acum a se remedia răul în foarte mică măsură.

— Credeți d-stă că pe c. f. r. nu se poate transporta mai mult de 2—300 vagoane pe zi.

— Să nu uităm că astăzi am avea multe înlesniri cu transportul pe apă. Chiar pe calea ferată — cu mai multă bună voință bine înțeles — ar putea să iasă zilnic 1000 vagoane dacă s'ar deschide toate drumurile. Însăși d. dr. Angelescu, ministrul lucrărilor publice spunea prin gazete în iarna trecută, că a luat măsuri să scoată 1000 vagoane pe zi. Aceste promisiuni cari aveau de scop să liniștească pe prieteni și pe agricultorii cari îi cereau ocrotirea, nu s'au realizat. Se vede că și d. dr. Angelescu din cauza relațiilor și preocupățiunilor sale diplomatice, s'a încercat să joace rolul unui mare ministru european și nu a reușit de cât să tolereze atâtea nedreptăți cari s'au făcut cu încărcarea vagoanelor esite.

— Credeți d-v. că contractul de 50.000 vagoane se va încheia?

— Când am văzut pe d. ministru Constantinescu în capul comisiei de export, agricultorii s'au

bucurat. D. Constantinescu are reputația unui om foarte inteligent și practic și de aceea agricultorii și-au zis — după vechiul proverb românesc — »mai bine cu un deștept la pagubă, de cât cu un prost la câștig«. Acest contract, dacă se va realiza, e un bine; însă 50 mii vagoane, dintr'un stoc ca acel pe care-l avem noi de exportat și față de nevoile agricultorilor și ale țării, nu însemnează nimic. Dacă acest contract nu-i va urma un regim de perfectă încredere reciprocă și de deplină libertate comercială, el nu va fi fost de cât un mijloc de a potoli opinia și de a salva situația.

Tratative româno-bulgare

Citim în ziarul »Argus«:

Se știe că dela intrarea în război a Bulgariei a fost complet suspendat transitul mărfurilor venind din occident prin Salonic și destinate României, — mărfuri cari veneau pe linia Salonic-Niș—Sofia.

În momentul acesta România are la Salonic mai mult de o mie vagoane de mărfuri.

Guvernul român și cel bulgar, studiază, în momentul acesta, posibilitatea de a transporta mărfurile acestea pe linia Salonic-Adrianopol.

Înlesniri pentru exportul de cereale

Guvernul român a permis acum exportul întregii recolte de cereale din anul 1914, iar din recolta anului 1915, a permis exportul la 60 procente grâu, și 50 procente din mazăre, fasole, orz și ovăz.

Comisia Centrală pentru vinzare și export a stabilit următoarele prețuri: Pentru făină 4200—5700 Lei, făină de porumb 3000 Lei de vagon (10 mii kilograme).

Guvernul român a permis exportul în Turcia a 1000 vagoane făină.

pozițiile lor, și se retrag. Coloanele noastre cari urmăresc de ambele părți ale râului Vardar au ieșit din defileul de sud la Demirkapu și au sosit la sud de stația ferată Mirovce. Am făcut prizonieri pe malul drept al râului Vardar din regimentele franceze 421, 148, 48 și 84. Trupele noastre cari au înaintat la sud de Kosturino au ocupat satele Calkali, Tatarli, Rabrovo, Valandovo și Udovo unde a fost chiar cartierul principal al generalului Sarrah. Francezii au dat foc gărilor din Udovo și Miroce. La Udovo am capturat dela francezi 500 lăzi patoane, mult proviant, material sanitar. La Miroce am capturat 30.000 klgr. de grâu, butoaie de untură Cocus, vin, apoi dela englezi 5 mitralieze și multe puști. În pozițiile dușmane sînt risipite numeroase puști, material de telegraf și de război, iar în pozițiile engleze am găsit o mulțime de plapome.

Perderile noastre sînt neînsemnate, ale dușmanului însă sînt colosale.

Câmpul de luptă este acoperit de cadavre engleze și franceze și de răniți părăsiți, mulți cari de trei patru zile n'au fost bandajați. Aceștia povestesc că medicii au fugit cum au început luptele. La retragerea lor, englezii și francezii au dus cu ei întreaga populație.

Pe frontul sîrbesc, trupele noastre după ce au ocupat orașul Ohrida, au înaintat pe malul de nord al lacului Ohrida spre orașul de nord al lacului Ohrida spre orașul Struge. — Partea de răsărit a orașului pe malul drept al Drinei este în mâinile noastre. Dușmanul a distrus podul Drinei din oraș și opune rezistența pe malul stîng al râului.

Șeful Statului major,

(12 Dec.) — Ofensiva noastră contra Muntenegrului de nord a dus erii la ocuparea localităților Korița și Rosaj și la lupte cu ariergarde la 12 klm. la vest de Ipek. În aceste lupte victorioase am făcut 6100 prizonieri și am capturat între Ipek și Rosaj vre-o 40 tunuri.

Höfer, mareșal locot.

Coloanele austro-ungare cari urmăresc pe dușman în regiunile de graniță albaneză au prins în cele două zile din urmă peste 6000 prizonieri. Intre Risoi, care a fost luat eii Ipek, dușmanul a trebuit să părăsească 40 de tunuri.

După înfrîngeri decisive ce a produs armata bulgară a generalului Todorov într'un șir de atacuri îndrăznețe și aprige trupelor anglo-franceze, — acestea se află într'o stare lamentabilă, și n'au retragere spre granița greacă și dincolo de ea. Perderile dușmanilor, în oameni, arme și material de tot felul după rapoartele aliatului nostru sînt extraordinar de grele.

Șeful Statului major,

De pe frontul rusesc, comunicatele dela 11 Decembrie anunță:

La Czartorisk am gonit detașamente rusești de recunoaștere. Altfel domnește liniște pe tot frontul.

Situația e neschimbată la armatele lui Hindenburg și prințului Leopold al Bavariei. La armata generalului Linsingen, s'a prăbușit un atac rusesc la nord de linia ferată Kovel—Sani în fața liniilor austro-ungare. La nord de Czartorisk au fost gonite detașamente de recunoaștere ale dușmanului cari au înaintat până pe malul de apus al râului Stîr.

Șeful Statului major,

(12 Dec.) — Pe unele locuri foc de artilerie, Altfel nimic deosebit.

Höfer, mareșal locot.

Forțe slabe rusești, cari au înaintat spre pozițiile noastre la lacul Warsung, la sud de Jakobstadt, și la sud de Pinsk — au fost respinse

Șeful Statului major,

— Generalul francez Pau însoțit de 12 ofițeri francezi au plecat prin Norvegia spre Petersburg

MERSUL RĂZBOIULUI

Cumplita înfrîngere a armatei anglo-franceze în Macedonia sârbească

— O victorie strălucită a Bulgarilor. — Retragerea dezordonată a trupelor anglo-franceze spre granița greacă. — Gewghely ocupat de germani. — Succese în Muntenegru. — 6500 prizonieri sîrbo-Muntenegreni. — Ultimatul Ententei adresat Greciei. — Lupte mai potolite pe frontul italian. — Vestii din Rusia și Franța. — Luptele Turcilor. —

Cel mai important eveniment din războiul acesta, care s'a încheiat săptămîna trecută este marea bătălie din Macedonia sârbească aproape de granița greacă: Trupe engleze și franceze, în tîi 50 mii, apoi 100 mii, la urmă 150 mii, debarcate la Salonic, au luat drumul spre Serbia, pentru a se uni cu oștirea sîrbă și a opri invaziunea germano-austro-ungară, bulgară. Planul acesta n'a putut fi realizat. Sârbi au fost înfrîinți înainte de a se putea uni cu trupele anglo-franceze. Și trupele acestea sînt acum într'o retragere dezordonată spre Grecia — și multe din ele au și trecut granița greacă. Drumul spre Macedonia este închis acum trupelor anglo-franceze. Ele au trebuit să părăsească în fața presiunii bulgare — toate pozițiile lor puternic fortificate în regiunea Vardarului. În vreme ce bulgarii au întreprins aceasta ofensivă viguroasă — germanii n'au rămas inactivi, ci două divizii ale generalului Gallwitz au ocupat orașul Gevgheli, aproape de granița greacă — cea ce va avea de urmăre retragerea completă a trupelor anglo-franceze pe teritoriul grecesc. Intregi regimente franceze au fost nimicite în aceste lupte din Macedonia.

Pentru o cauză perdită si-au varsat francezii sîngele în Macedonia.

Acțiunea Ententei în Balcani poate fi considerată acum ca eşuată.

Iată acum rapoartele oficiale bulgare, austro-ungare și germane din 11 și 12 Decembrie, cari descriu felul cum au decurs în zilele din urmă strașnicele lupte din Macedonia de sud și din Muntenegru:

Comunicatul bulgar cu data de 8 Decembrie sosit la 11 Decembrie anunță:

Urmărirea trupelor anglo-franceze o continuăm de ambele părți ale râului Vardar și la Kosturino la Rabrovo. Trupele noastre au obținut în cursul zilei importante succese. După însemnatele înfrîngeri ale francezilor aproape de localitatea Petrovo — francezii au adus noi trupe pe acel front. Când însă au fost siliți să se retragă și din Demirkapu — au trimis trupe acolo din Gevgheli. Azi la ora 7 dimineața a fost reluată lupta pe frontul Mirovco-Petrovo. După o luptă aprigă am respins pe francezi din pozițiile lor, cari s'au retras într'o fugă dezordonată spre Vardar, înclinînd mari pierderi în morți și prizonieri,

mai ales regimentele 45, 148, 284. Coloana bulgară care a urmărit pe francezi, dincolo de Vardar, până în localitățile Klisura și Davidovo, a făcut 100 prizonieri și a capturat 2 mitralieze. Ceilalți prizonieri aduși din munți încă n'au fost numărați. Coloana bulgară care a înaintat pe malul stîng al Vardarului, a întreprins un atac prin surprindere asupra poziției dușmane la gura râului Dolnavoda, pe care francezii cu multe șanțuri și obstacole de sîrmă l'au prefăcut într'un puternic punct de sprijin. Zdruncinați în pozițiile lor pe cari le considerau sigure, francezii se retrag în dezordine mare spre localitatea Grade. Trupele noastre i-a urmărit pas cu pas și în localitatea aceasta au avut o înversunată luptă de stradă cu francezii. De abia la 4 și jumătate dimineața lupta s'a terminat cu deplina isgonire a francezilor, cari au luat-o la fugă în completa descompunere spre Udovo. — lăsînd mulți prizonieri în mâinile noastre. În luptele acestea numărul francezilor omorîți a fost și mai mare. Coloanele noastre cari urmăresc trupele anglo-franceze dela Kosturino la sud spre Rabrovo și Valandovo, după o zi întreagă de lupte îndrăznețe au reușit să pule stăpînire pe pozițiile foarte puternice anglo-franceze depe linia Protani, Memichel, Kajali, la sud de Zlehova-Ferzeli. Azi am prins 411 englezi, 10 tunuri engleze cu lăzi cu munițiuni.

Trupele anglo-franceze se retrag în grabă la sud pe linia Rabrovo-Valandovo, râul Kuzdulere. Pe acest front anglo-francezii au suferit pierderi extraordinar de mari în morți și răniți.

Comunicatul austro-ungar anunță:

În luptele de ariergarde pe teritoriul muntenegrean, am prins iară 400 prizonieri.

Höfer, mareșal-locot.

Comunicatul german nu anunță nimic nou.

Comunicatul bulgar cu data de 9 Decembrie vestește: Urmărirea de către trupele bulgare continuă pe ambele părți ale râului Vardar și la sud de Kosturino. Englezii și francezii întăriți de o puternică artilerie și mitralieze opun o rezistență disperată la fiecare pozițiune. Cum însă nu pot rezista presiunii puternice a trupelor noastre, ei părăsesc iute

LUPTELE DIN APUS

— Francezii nu pot recuceri ce-au pierdut. — Consiliul de război din Paris.
— Noul șef al statului major francez.
— Frământările politice din Anglia. — Vapoare engleze scufundate.

De pe frontul francez, comunicatele germane din 11 și 12 Decembrie anunță:

Pe multe părți ale frontului se constată din ambele părți o vie activitate de artilerie. După o puternică pregătire de artilerie, francezii au atacat în cursul serei pozițiile noastre la înălțimea 193 la nord-est de Souain. Atacul a fost respins. Poziția aceasta a rămas în stăpânirea noastră, cu toate afirmațiile contrare din comunicatul francez.

La răsărite de Neuve Chapelle (la sud-vest de Lille) a eșuat o încercare a englezilor de a pătrunde prin surprindere în pozițiile noastre.

În Vosgi s'au produs încăerări neînsemnate de patrulare.

Un nou consiliu de război al Ententei a avut loc la Paris, la ministerul de externe, la care au luat parte miniștrii englezi Grey și Kitchener, miniștrii francezi Briand și Gallieni și generalul italian Porro. S'a ajuns la un acord complet în chestiuni urgente.

Comandantul suprem al armatei franceze Joffre, a numit pe generalul Castelnau, șeful statului major francez.

Ziarul englez »Times« afirmă că în Camera Comunelor și în Camera Lorzilor cîste neîncrederea în guvernul Asquith.

Ziarul englez »Daily Telegraph« vorbind de discursul cancelarului german — spune că nota triumfătoare din acest discurs era îndreptățită, căci până acum puterile centrale au frînt toate zăgazurile care i-au ținut ferecate, — ofensiva e în mîna lor. Operațiunile din Galipoli au încetat. Pe nici un câmp de luptă balcanic situația Ententei nu e satisfăcătoare. Acțiunea din Balcan trebuie încetată sau condusă după un precis plan strategic.

Cât de victorioasă a fost acțiunea submarinelor germane și austro-ungare reiesă din cea mai nouă statistică, după care până acum ele au scufundat 508 vapoare anglo-franceze-ruse-italiene de 917.819 tone.

Vaporul grec »Dimitrios Coulandres« de 3744 tone, care pornea cu marfă spre Anglia din Alexandria, a fost scufundat de un submarin german. Un vapor englez care a salvat pasagerii acelui vapor, a fost de asemenea torpilat, iar oamenii s'au salvat pe bărci.

Din Londra se anunță ca vaporul englez Businis a fost scufundat.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Italianii au cucerit un munte — dar câți munți mai sînt de cucerit. — Liniste la Isonzo. — Bombardarea orașului Ancona. — O energică notă americană în chestia scufundării vaporului Ancona.

Italianii neputînd cuceri orașe din Tirol și Isonzo, ca să »elibereze pe frații italieni« — se pot mândri cel puțin că au cucerit acum un munte austriac: Monte Viés înalt de 1695 metri care se ridică din Valea Ledro. Acolo trupele austro-ungare s'au retras în fața superiorității numerice a infanteriei italiene. Dar italianii n'au prea mult noroc, căci îndărătul muntelui cucerit, se ridică un alt munte și mai înalt, Monte Cadria de 2250 m. înălțime — care constituie linia principală de apărare a trupelor austro-ungare. Deci noui eforturi italiene pentru cucerirea unui nou munte.

Frumoase succese au de înregistrat aviatorii austro-ungari într-o acțiune de bombardare a unui oraș italian. Așa comandantul flotei austro-ungare anunță următoarele într-un comunicat din 11 Decembrie:

La 10 Decembrie după amiază o escadră a aeroplanelor noastre marine au aruncat bombe cu mult succes asupra orașului italian Ancona, asupra gării, uzinelor electrice, gazometrului și altor obiecte militare. Cu tot focul de șrapnelă din mai multe tunuri italiene și cu

toată vremea nefavorabilă, — s'au întors neatinse toate aeroplanele.

Höfer, mareșal locot.

Asupra decursul luptelor de pe frontul italian, comunicatele lui Höfer dela 11 și 12 Decembrie anunță următoarele:

(11 Dec.) — Luptele de artilerie în Judicaria se întind acum și în regiunea la vest de valea Chiesa. În regiunea între valea Chiesa și valea Concei, avangardele noastre de pe muntele Viese au fost retrase în fața forțelor dușmane superioare la număr.

Slabe atacuri ale italienilor în Dolomiți contra defileului Sief, apoi la Görz și San Michele — au fost respinse.

Höfer, mareșal locot.

(12 Dec.) — În regiunea platoului Doberdo o brigadă de infanterie italiană a atacat pozițiile noastre la sud-vest de San Martino. Ea a fost respinsă și a suferit grave pierderi. Altfel domnește liniște pe tot frontul de sud-vest, afară de lupte de artilerie izolate. Și în Judicaria acțiunea dușmanului s'a domolit.

Höfer, mareșal locot.

Un comunicat italian confirmă că patru aeroplan austro-ungare au bombardat orașul Ancona, au omorît 2 persoane și rănit mai multe, pagubele materiale — după raportul italian — bine înțeles că sînt, neînsemnate

Vaporul italian »Dante Alighieri« de 9754 tone a fost scufundat de un submarin al puterilor centrale.

Statele-Unite au adresat Austro-Ungariei o notă în chestia scufundării vaporului italian »Ancona« cu emigranți. Nota care e mult mai energică, decât aceia care a adresat-o Germaniei cu ocazia scufundării vaporului »Lusitania«. — Nota spune, că e indifeient dacă vaporul Ancona la chemarea submarinului austro-ungar s'a oprit sau nu. Siguranța cetățenilor americani de pe vapor trebuie apărată în orice împrejurare. Nota cere lămuriri dacă submarinul a tras focuri asupra vaporului Ancona și după ce acesta s'a oprit. Trimiterea acestei note energice — a surprins până și cercurile politice americane.

Un ultimatum al Ententei adresat Greciei

După o știre a ziarului italian »Secolo« reprezentanții Franței și Angliei au primit ordinul să prezinte guvernului grec un ultimatum. După o telegramă din Paris — domnește acolo îngrijorare asupra atitudinii Greciei, cu atât mai mult cu cât înaintarea armatelor aliate la granița greacă nu mai îngăduie o prelungire a sovăirii Greciei. În privința militară, Ententa cere dela guvernul grec o soluțiune în chestia defensivei și măsuri asigurătoare pentru retragerea trupelor anglo-franceze pe teritoriul grec.

După o știre a Agenției Havas, guvernul grec a acceptat cererile Ententei. O parte din trupele grecești vor fi retrase din Salonic. Salonicul va fi apărat de trupe anglo-franceze.

Celelalte chestiuni vor fi rezolvate de guvernul grec, în câteva zile.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

Comunicatul turc,

anunță că în Mesopotamia, trupele turcești au ocupat pozițiile avansate engleze dela Kutulmace. Englezii au pierdut 700 oameni.

La Dardanele, continuă duelul de artilerie la Anaforta. Artileria turcă a nimerit de două ori un vapor dușman precum și un vapor panțerat în golful Kemikli. La Ari Burnu, trei crucișătoare engleze și artileria de coasta dușmană a deschis un puternic foc contra pozițiilor turcești, pricinuind pagube neînsemnate.

Artileria turcă a respins lovinde de două ori un crucișător, care s'a retras și a distrus lagărul de bombe dușman la Kanescit.

Din Parlamentul ungar

— Ședința dela 11 Decembrie —

Din ședința de Sămbătă a Camerei ungare, ținem să relevăm următoarele discursuri ținute la desbaterea bugetului provizor:

Pentru revizuirea reformei electorale

S. Bakonyi, deputat opozițional a cerut revizuirea reformei electorale. A venit vremea ca să se puie capăt lipsei de drepturi a masselor populare cari își varsă acum sîngele pentru patrie.

Gabriel Ugron spune că fundamentul Ungariei viitoare trebuie să fie creat pe o lărgire a drepturilor politice, — și acei cari cu arma în mîna au luptat pentru apărarea țării nu pot rămîne fără drepturi.

Deputatul Novac a cerut să se concedieze din armată economii.

Contele Aladar Zichy cere de asemenea revizuirea reformei electorale pe o bază mai largă.

Contele George Pallavicini se bucură că guvernul va pune o dare peste câștigurile din război, și crede că cu băncile mari nu se va face excepție. Oratorul cere ca proprietățile confiscate dela trădătorii de patrie să fie împărțite între soldații Ungariei.

Deputatul V. Sümegi constată că și în război elementul maghiar a fost nedreptățit de austriaci. La Belgrad, la 2 Decembrie, steagurile ungurești au fost înlăturate, arborându-se în locul lor cele austriace. Sînt spitale militare, unde zierele ungurești, mai ales cele opoziționale sînt interzise — asta într-o vreme când cenzura și așa nu lasă să se publice ce-i oprit.

O nouă colonizare în Ardeal?

În discursul ce l'a ținut apoi prim ministrul ungar, contele Tisza, a observat că războiul acesta a pus iarăși la ordinea zilei chestiunea colonizării. Guvernul ungar va întreprinde cu aprobarea parlamentului o acțiune, care să înmulțească aceea populație patriotică, demnă de încredere, în părțile expuse ale patriei — așa ca să fie acolo o populație întărită economiceste și politiceste, cu sentimenta națională și patriotice pe care să poată conta patria în acele regiuni.

Contactul guvernului cu opoziția

Contele Tisza a mai declarat că va căuta să întretie cât mai des contactul cu șefii opoziției și că în zilele viitoare chiar va cere sfatul opoziției într-o chestie principiară extrem de importantă.

Contele Juliu Andrássy a recunoscut că prim ministrul ungar dese ori l'a informat în secretele de stat — și e de datoria lui să adune toate puterile țării așa cum se face și în Germania, unde guvernul e în legătură și cu social-democrații.

Știrile zilei

Deputatul Al. Vaida-Voevod grav bolnav

Dela deputații români cari au asistat zilele acestea la desbaterea Camerei, am aflat că d. deputat dr. Al. Vaida, este grav bolnav de mai mult timp și internat într-un spital din Elveția. Numeroși membrii din familia d-sale au plecat să-l vadă. De asemenea și colegul și amicul d-lui Vaida, deputatul dr. R. Schuller, a plecat în Elveția, ca să ia parte la o operațiune la care va fi supus deputatul nostru. Urăm d-lui dr. Vaida, o grabnică însănătoșire.

Un consiliu de miniștrii comun,

s'a ținut ieri la Viena, sub președinția ministrului de externe comun, baronul Burian. Din partea guvernului ungar, au luat parte miniștrii con-

tele Tisza, Teleszky, Harkányi și Ghillány, din partea guvernului austriac miniștrii Stürgkh, dr. Leth, ministru de finanțe, dr. Spitzmüller, ministru de comerț; Zenker ministru de agricultură, și miniștrii comuni dr. Koerber finanțe și cavaler Kröbatin război. Acest consiliu de miniștri comun s'a ocupat cu toate chestiunile economice ce stau în legătură cu războiul.

Un deputat rus în parlamentul ungar

Un membru al Dumei rusești, Mihail Sempicki deputatul Varșoviei se află de câteva zile la Budapesta, și a vizitat Sâmbăta parlamentul ungar, unde a conferat cu bărbații de stat unguri asupra chestiunii poloneze. Sempicki a reprezentat în Duma rusească cercul Petrikau, actualmente ocupat de germani. La începutul războiului, dînsul era la Stockholm și după căderea Varșoviei, a plecat prin Germania la Viena. El s'a pus în serviciul propagandei pentru zdrobirea Poloniei.

Dieta croată,

a fost convocată printr-un rescript regal pentru 20 Decembrie.

Goga și Lucaciu — viitori deputați în parlamentul român

Din București ni se scrie că opoziția de sub șefia d-ilor Tăte Ionescu și Nse. Filipescu au hotărât să pui candidatura în locurile vacante de deputați, a d-ilor Oct. Goga la Romanai și a părintelui Lucaciu la Galați.

Principalele Bazarab Brăncoveanu, șeful partidului conservator din j-ud. Romanai și d. Nicolae Titulescu, șeful partidului conservator democratic, au convocat pentru ieri comitetele executive din Carați, spre a hotărî candidatura d-ilor Goga pentru locul vacant la delegatul de Camera din j-ud. Romanai, alegerea ce s'a fixat pentru ziua de 2 Ianuarie și 7.

Socotirea anilor de război în armată

Monarhul printr-un ordin de zi a decretat armatei și flotei, vestea că la evaluarea pensiunii se vor adăuga și anii de război la toate persoanele din serviciul sîmular, la căre terate, la poliția de graniță, la jandarmerie, etc.

Cel mai potrivit cadou de Crăciun e losul de clasă.

Alegeti și comandați din numărul mai jos publicații:

Losurile
Benkő
sunt
horocoase

3921
34103
17446
48327
34150
48502
50250
2052
51535
6231

Losurile
Benkő
sunt
horocoase

Tragerile în 21 și 22 Decembrie.

Prețurile losurilor de clasa I.:

1/8 1.50-K — 1/13 -K — 1/26 -K — 1/12 -K

BANCA BENKŐ SOC. PE ACȚII
Budapest, Andrássy-ut 60. Telefon 86-47.

A apărut

Calendarul Poporului Român pe anul 1916

care atât ca înfățișare, execuție și cuprins întrece toate calendarele apărute până acum în editura noastră și'n alte edituri. Trăind în epoca războiului, este lucru de sine înțeles, că acest calendar pe 1916 să fie oglinda acestei epoci, acestei vremi de frământare, de zăbucium, de eroism și jertfe. De aceea cititorii calendarului »Poporul Român« vor găsi în el tot ce e în legătură cu războiul, fie descrierea luptelor pe toate fronturile, fie icoane, povești și scrisori de pe câmpul de război, fie lămuriri și îndrumări pentru soldații noștri, pentru familiile soldaților în ce privește ajutoarele din partea statului, din partea Crucii roșie, orientări asupra soartei prizonierilor, etc., etc.

Dar să dăm aci mai bine lista tuturor articolelor și ilustrațiilor, cari împodobesc acest calendar unic în felul său.

1. Partea calendaristică.

2. Bilanțul unui an de război.

a) Cum s'a desfășurat bătălia pe frontul francez;

b) pe cel rus.

c) Jertfele rusești în drumul lor prin Galiția spre Carpați.

d) Cele două mari evenimente din luna Maiu 1915. Spargerea frontului rusec în Galiția și declarația războiului de către Italia.

e) Groaza submarinelor.

f) Succesele germano-austro-ungare în Polonia, Rusia și Kurlanda.

g) Alungarea și fugăria rușilor.

h) Noua ofenzivă contra Serbiei.

3. Marele praznic al vitejiei românești.

a) Contribuția românilor în marele război european.

b) Cum s'au distins românii din Ardeal și Banat în luptele din Galiția, Polonia, Italia, Serbia.

c) Eroismul românilor relevat de comunicatul lui Höfer și corespondenții de război.

d) Scrisori înduioșătoare dela soldații noștri din frontul galițian, polon și italian.

4. Toate aceste articole sunt însoțite de ilustrații originale, nepublicate încă, ca:

a) Slujba dumnezeiască oficiat de un preot român pe câmpul rusec.

b) Un grup de eroi români de pe frontul rusec.

c) Vitejii noștri pe frontul italian.

d) Moștenitorul de tron și sergentul român Puiu.

e) Eroii noștri: † Emil Taus; subofiterul Pavel Ursu; subofiterul Gh. Todea.

f) O patrulă de români bănățeni din reg. 43 pe frontul italian, (doue ilustrații).

g) O puicută dela graniță.

Alte articole importante:

5. România în caz de război.

6. Popoarele în luptă.

a) Ceva despre polonezi. b) Ceva despre sârbi.

7. Visul unui rezervist român.

8. Lupta pentru predominarea în Europa.

9. Viața în cetatea Przemysl în timpul asediului.

10. Naivitatea unui soldat român: Să-i căutăm nevasta.

11. Poezie: Pe câmpul de luptă de Mircea Rădulescu.

Partea practică a calendarului.

Mai mult ca în anii trecuți »Calendarul Poporului Român« a pus de data asta o grijă mai mare pentru alcătuirea părții practice a Calendarului.

Ținând seamă de numeroasele cereți, întrebări și sfaturi ce ni s'au cerut dela soldați de pe câmpul de luptă, răniți și așezați prin spitale, apoi dela cei rămași acasă, am publicat Calendar spicuirii din ordinațiunile ministeriale:

1. Ajutorul de stat pe seama familiilor celor înrolați. 2. Despre ajutorul dat de stat celor invalizi și familiilor lor. 3. Provederea din partea statului al familiilor rămase în urma soldaților căzuți, morți, ori dispăruți.

În acești articolași publicăm părțile mai esențiale din ordinațiuni, arătând cine are drept la ajutor și cât ajutor se dă la cei rămași acasă. Arătăm apoi unde pot să facă recurs cei cari se cred ne îndreptățiți.

Din ordinațiunile afeșitate la »Ajutorul de stat pe seama invalizilor« și »Provederea familiilor celor rămași în urma soldaților căzuți, morți și dispăruți«, arătăm cu deamănuntul cari dintre invalizi și cari dintre membrii familiilor au drept la ajutoare.

Din cetirea acestor ordinațiuni ministeriale, fiecare interesat poate să-și câștige cunoștințe, pentru că în cazuri când se cred neindreptățiți, să poată face apel la locurile competente.

Cunoscând interesul mare al publicului românesc asupra sorții celor plecați pe câmpul de luptă, am publicat în »Calendarul Poporului Român« și informații amănunțite despre felul

»Cum trebuie să ne adresăm la Biroul de informație al Crucii Roșie«

din Budapesta, pentru a afla despre soarta celor mai aproape de noi.

Tot asemenea am dat sfaturi cum să se adreseze publicul la »Biroul pentru ocrotirea prizonierilor«, arătând și felul cum li se poate trimite bani.

Publicarea unui »Călăuz în Budapesta« întregeste partea practică a »Calendarului Poporului Român«. În acest »Călăuz« se arată:

1. Unde sunt ministerele din Budapesta și în care zi se dau audiențe?

2. Locurile clădirilor publice de interes pentru cei din provincă.

3. Clinicile și spitalele din Budapesta arătând ziua și ora când profesorii și medicii ordonează.

4. Consulatul român, Parochia gr. or. rom., comitetul parochial și Societ. »Peiru Maiore«.

Prețul »Calendarului Poporului Român«: un exemplar 40 fileri, plus porto poștal 10 fileri.

Pentru comercianți și vânzători: 30 exemplare: 9 coroane 82 fileri.

20 exemplare 7 cor. 92 fileri.

15 exemplare 5 cor. 92 fileri.

În prețurile aceste se cuprinde și cheltuiala poștei. Deodată cu facerea comandării să se trimită și prețul calendarelor.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu.
Foaia Poporului Român Bpest Ilka-u 36